

شیوه ریسک محور

ایجاد شیوه ریسک محور به مقامات ذیصلاح در یک کشور اجازه خواهد داد از منابع خود حداکثر استفاده را ببرند. پیاده سازی موفقیت آمیز یک شیوه ریسک محور برای مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم بستگی به شناخت صحیح از تهدیدات و نقاط آسیب پذیر دارد. هنگامیکه یک کشور درصدد پیاده سازی یک شیوه ریسک محور در سطح ملی می باشد، شناخت ریسک های مورد مواجهه آن کشور بسیار سودمند خواهد بود. ساختار مراجع ذیصلاح و ماهیت بخش خدمات مالی در هر کشور پیاده سازی شیوه ریسک محور را منحصر به فرد می گرداند. نتایج مطلوب زمانی حاصل می گردند که تصمیمات در خصوص تخصیص مسئولیتها و منابع در سطح ملی بر اساس یک شناخت جامع و روزآمد از ریسکهای موجود باشد. مقامات ذیصلاح با مشورت با بخش دولتی و خصوصی باید بهترین طریق دستیابی به اهداف را مشخص سازند.

چهارچوب های قانونی و مقرراتی در بکارگیری شیوه ریسک محور تاثیر گذار و دارای اهمیت است. در جای لازم تعهداتی باید عهده موسسات مالی گذارده شود؛ البته موسسات مالی می بایست در پیاده سازی سیاستها و روشها قدرت انعطاف داشته باشند. در حقیقت، معیارها بر حسب ریسک موجود در یک موسسه مالی یا یک شغل خاص مورد جرح و تعدیل قرار می گیرند. این جرح و تعدیلات به معنای عدم شفافیت سیاستها و روشها نمی باشد. معیارها باید بر نتایج (بازدارندگی، ردیابی، و گزارش پولشویی و تامین مالی تروریسم) متمرکز گردد و کاربرد الزامات قانونی و مقرراتی به شیوه صرفاً مکانیکی برای هر مشتری مد نظر نیست.

مقامات ذیصلاح باید دارای اختیارات لازم جهت نظارت بر شیوه ریسک محور باشند. نظارت بر موسسات مالی باید بر اساس شناخت همه جانبه انواع فعالیتها مالی و ریسکهای مورد مواجهه آنان باشد.

تبادل اطلاعات بین دولت و بخش خصوصی جزءلاینفک استراتژی یک کشور در مبارزه پولشویی و تامین مالی تروریسم می باشد. در بسیاری از موارد، بخش خصوصی با استفاده از اطلاعات قبلی ارائه شده به آنها از سوی مقامات دولتی، اطلاعات جدیدی

را گزارش می کنند. همکاری بخش خصوصی و دولت موجب می شود که اطلاعات ارزشمند شناسایی گردند.

انواع ریسک

دسته بندی ریسک های پولشویی و تامین مالی تروریسم به یک استراتژی کمک می کند تا ریسکهای احتمالی را مدیریت کند و موسسات مالی قادر خواهند بود کنترلهای مناسبی را اعمال کنند. متداولترین دسته بندی ریسک عبارت است از: ریسک کشور یا منطقه جغرافیایی، ریسک مشتری، و ریسک محصول/خدمات. میزان توجه به هر دسته از ریسک در موسسات مختلف متفاوت است. در نتیجه، موسسات مالی باید خودشان در این خصوص تصمیم گیری نمایند. هر چند قوانین و مقررات صلاحدید موسسات مالی را محدود می سازند.

اعمال شیوه ریسک محور

شناسایی مشتری، یک موسسه مالی را قادر می سازد که هویت واقعی هر مشتری و تا درجه ای از اطمینان نوع فعالیت مشتری و معاملات احتمالی وی را بداند. درجه شناسایی مشتری بر حسب میزان ریسک بالاتر می رود. فعالیت شغلی مشتری، ساختار مالکیت، حجم واقعی یا مورد انتظار یا نوع معاملات، سطح ریسک را مشخص می سازد.

نظارت بر مشتریان و معاملات

درجه و ماهیت نظارت بر موسسات مالی بستگی به اندازه موسسه مالی، ریسکهای مورد مواجهه موسسه، روش نظارت (دستی، ماشینی یا ترکیبی)، و نوع فعالیت دارد. در اعمال یک شیوه ریسک محور، موسسات مالی و مقامات نظارت کننده بر آنها باید بدانند که تمام معاملات، حسابها یا مشتریان به یک شکل تحت نظارت قرار نمی گیرند. درجه نظارت بر اساس ریسک قابل ملاحظه همراه با مشتری، محصول یا خدمات مورد استفاده از سوی مشتری و محل مشتری و معاملات خواهد بود.

گزارش معاملات مشکوک

گزارش معاملات یا فعالیتهای مشکوک برای توانایی یک کشور در استفاده از اطلاعات مالی برای مبارزه با پولشویی، تامین مالی تروریسم و دیگر جرایم مالی حیاتی

است. نظامهای گزارش دهی کشورها در قوانین ملی دیده می شوند تا موسسات را ملزم سازند هنگامیکه سوءظن به آستانه رسید گزارشات ارسال گردند.

آموزش و آگاهی

بسیار اهمیت دارد که کارمندان موسسات مالی آموزش کافی و مناسب را در ارتباط با پولشویی و تامین مالی تروریسم ببینند. کنترل‌های موفقیت آمیز بستگی به آموزش و آگاهی دارد.

کنترل‌های داخلی

روند ریسک محور باید مجهز به کنترل‌های داخلی گردد تا کارایی پیدا کنند. مدیران ارشد مسئولیت نهایی را در تضمین یک ساختار کنترل داخلی کارآمد در موسسه بعهده دارند. مدیران ارشد باید یک فرهنگ رعایت تطابق عملیات ایجاد نمایند که در آن کارکنان به سیاستها، شیوه ها و روندهای موسسه مالی در جهت کاهش ریسک پایبند باشند. مدیران ارشد در مدیریت ریسک به ارزیابی مستقل عملکرد شیوه ریسک محور و کنترل‌های داخلی مربوطه نیاز دارند. این آزمون و گزارش مستقل می تواند از سوی حسابرسان داخلی یا خارجی، مشاوران متخصص یا افراد دارای صلاحیت دیگر که در پیاده سازی یا عملکرد برنامه رعایت تطابق عملیات موسسه مالی شرکت ندارند انجام پذیرد. این ارزیابی باید کفایت برنامه مقابله با پولشویی و تامین مالی تروریسم موسسه مالی و کیفیت مدیریت ریسک آن را بررسی و اعلام نظر نماید.

منبع:

- FATF, 2007, GUIDANCE ON THE RISK-BASED APPROACH TO COMBATING MONEY LAUNDERING AND TERRORIST FINANCING, PARIS.